

MALTA BİLGİ NOTU

AĞUSTOS 2022

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

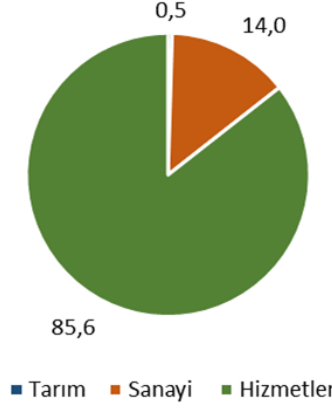
GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	14,9	17,2	17,3
Büyüme	%	-8,3	10,4	4,8
Nüfus	Milyon Kişi	0,5	0,5	0,5
Kişi Başı Gelir	USD	28.966	33.329	33.094
Enflasyon	%	0,2	2,6	4,6
İşsizlik Oranı	%	4,4	3,6	3,5
Cari Denge / GSYH	%	-3,1	-5,1	-1,7
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-9,9	-9,3	-7,4
İhracat	Milyar USD	2,7	3,2	-
İthalat	Milyar USD	5,2	7,1	-

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm Nisan 2022, Trademap

1. GENEL GÖRÜNÜM

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Malta İstatistik Ofisi, 2022 1. çeyreği sonu ile yıllıklandırılmıştır.

5 adanın birleşiminden oluşan ve en büyük ada olan Malta'nın ismiyle anılan ülke İtalya'nın Sicilya bölgesinin güneyinde, Libya'nın 300 km kadar kuzeyinde yer almaktadır. 1530'larda Hospitalier Şövalyelerine verilen ve kısa süreli Napolyon işgali dışında Şövalyelere bağlı olarak kalan Malta, İkinci Dünya Savaşı'nda Mihver Güçlerine karşı verdiği mücadeleden ötürü Birleşik Krallık tarafından George nişanına layık görülmüştür. 1947 yılında özerklik kazanan akabinde 1964 yılında tam bağımsızlığını kazanan Malta, İngiliz Milletler Topluluğu (Commonwealth) üyesidir. 2004 yılında Avrupa Birliği'ne, 2007 yılında Şengen vize sistemine, 2008 yılında ise Avro Bölgesi'ne katılmıştır.

Ada ülkesi olması sebebiyle su kaynaklarının sınırlı olması, arazi paylaşımı sonrası kollektif tarımın yapılamaması gibi etkenler tarımsal üretimi kısıtlamaktadır. Patates, domates, kuru soğan, karnabahar ve brokoli, yumurta, süt ve et en çok üretilen tarımsal ürünlerdir. Tarım sektörü istihdamın %1'ini, milli gelirin ise %0,5'ini oluşturmaktadır. Tuna ve çipura en çok yakalanan balıklar olarak öne çıkmaktadır.

Maden bakımından fakir bir ülke olan Malta'da kireçtaşı çıkarılan yegane madendir. 1990'ların ortasından beri açık denizlerde petrol arama çalışmasına yapılmasına karşın kayda değer keşif yapılamamıştır. Maden çıkarımının sanayi üretimi içerisindeki payı %0,5 seviyesindedir.

Sanayinin milli gelir içerisindeki payı %14 seviyesindedir. Gıda sektörü %15,4 ile sanayi dalları içerisinde en yüksek paya sahipken makine ve teçhizat tamiri ve montajı sektörü %7,9 ile gıdayı takip etmektedir. Bilgi ve iletişim, petrol ve doğal gaz, inşaat, eczacılık ve medikal ürünler imalatları, otomotiv parçaları, yenilenebilir enerji, çevresel atık teknolojisi öne çıkan diğer sektörlerdir. Sanayi sektöründe istihdam tüm istihdamın %18-20'si seviyesindedir.

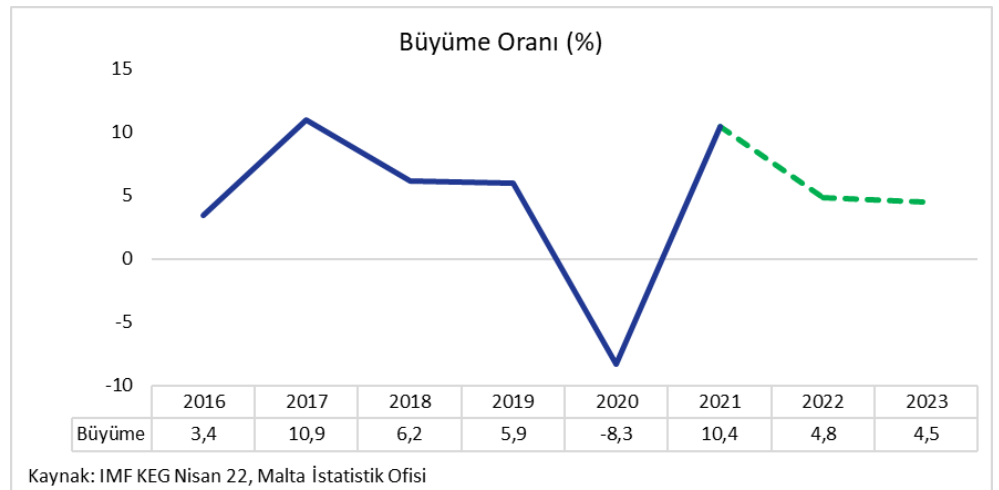
Hizmet sektörü Malta ekonomisinin bel kemiği konumundadır. Bankacılık, yatırım, fintech, blockzinciri ve kriptopara, yapay zeka, sigortacılık, yazılım geliştirme, turizm önemli alt sektörlerdir. Ülkeye gelen turistin önemli kısmı Birleşik Krallık, İtalya, Fransa ve Almanya'dan gelmektedir. 2019 yılında Dünya Bankası verilerine göre 3,5 milyon turist ağırlayan ülke 2020 yılında 718 bin turist ağırlamıştır. Malta istatistik ofisi verilerine göre ise 2019 yılında 2,8 milyon 2020 ve 2021 yıllarında ise sırasıyla 660 ve 970 bin turist Malta'yı ziyaret etmiştir. Hizmet sektöründe çalışanların istihdam içerisindeki payı %80 seviyesinde olurken kamu hizmetlerinde çalışanların oranı ise tüm istihdam içerisinde %25 seviyesindedir.

BÜYÜME:

Malta ekonomisi 2010 ile 2019 yılları arasında yılda ortalama %6'lık büyüme oranı yakalamıştır. 2020 yılında salgının etkisiyle hizmet gelirlerindeki düşüş ile ekonomi %8,3 yavaşlamıştır. Toptan ve perakende ticaret, motorlu araçların tamiri, ulaşım, konaklama ve benzer sektörlerin büyümeye katkısı 6,2 puan seviyesinde gerçekleşirken imalat sanayindeki daralma kısıtlı olmuş ve büyümeye -0,2'lik negatif katkı yapmıştır.

2021 yıl genelinde ise hizmet sektöründeki toparlanmanın etkisiyle büyüme ilk önce %9,4 olarak açıklanmış, akabinde %10,4 olarak revize edilmiştir. Hizmet sektörünün büyümeye katkısı 7,4 puan seviyesinde olurken kamu hizmetleri ve eğlence sektörlerinin büyümeye katkısı 0,9'ar puan seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan, 2021 yıl genelinde sanayi üretimi bir önceki yıla göre %0,5 azalmıştır. Sanayi üretimindeki azalışta gıda sektöründe üretimin bir önceki yıla göre %11,8 azalması etkili olurken basılı medyanın dağıtılması sektörü de %11,7 küçülmüştür. Öte yandan, içecekler, eczacılık ürünleri sektörlerinin bir önceki yıla göre büyümeleri sanayi üretimindeki daralmayı sınırlamıştır.

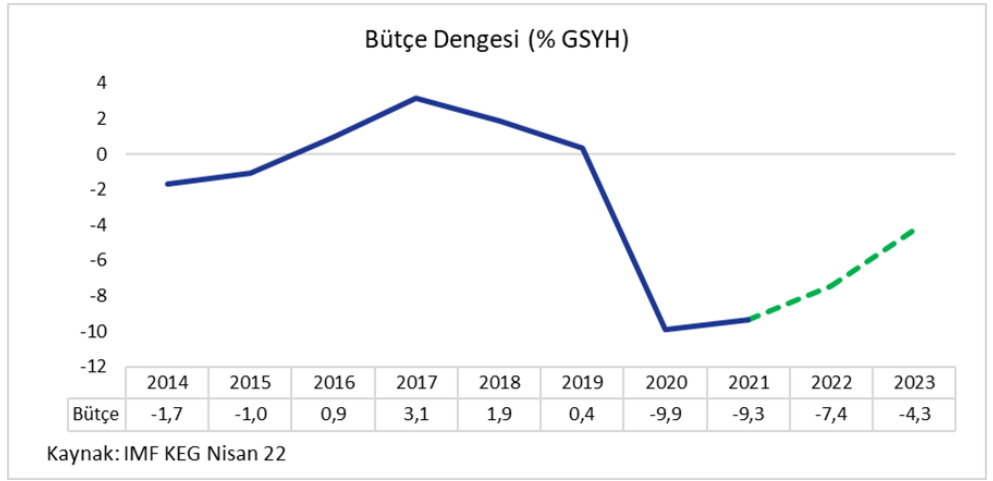
2022 yılının ilk çeyreğinde Malta ekonomisi %7,6 büyüme gösterirken IMF tahminlerine göre, ülkenin önümüzdeki dönemde %4,5-5 bandında büyüyeceği öngörülmektedir.

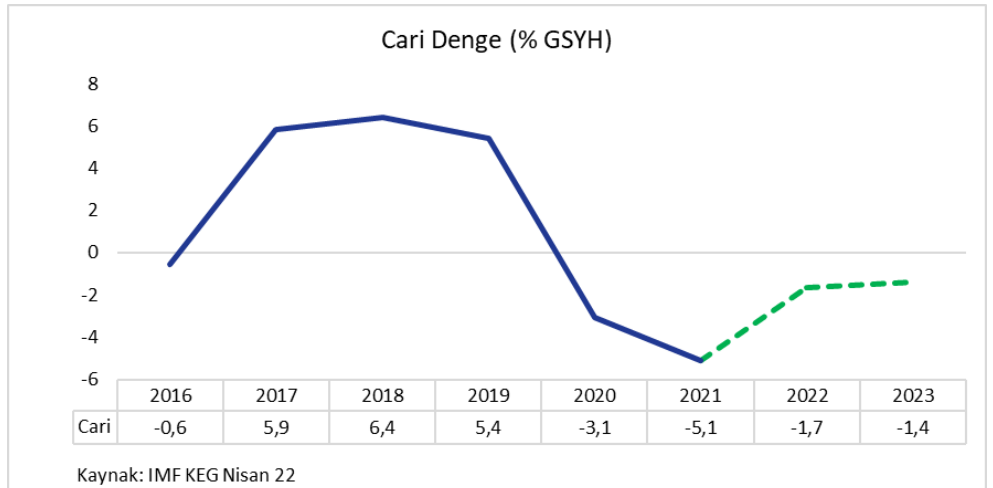
2. BÜTÇE DENGESİ

2004 yılında Malta kamu borcu %70 seviyesindeyken 2015 yılına gelindiğinde ise %55,9 ile Maastricht kriterlerinin altında gerçekleşmiştir. 2016 ile 2019 yılları arasında bütçenin fazla vermesi, kamu borcunun 2019 yılında %40,6 seviyesine kadar gerilemesinde etkili olmuştur. 2020 yılında salgının etkisiyle bütçe gelirleri %12 azalmış, bütçe giderleri ise %18 artmıştır. Böylelikle, milli gelire oranla %9,9 açık verilmiş, kamu borcu %53 seviyesine yükselmiştir. 2021 yıl genelinde bütçe gelirlerinin %23, bütçe giderlerinin ise %13 artması ile açık %9,3 seviyesine düşmüştür. IMF Malta'nın kamu borcunun %60 seviyesinde seyredeceğini tahmin etmektedir.

3. CARİ DENGESİ

Dış ticareti, birincil ve ikincil gelir dengesi üzerinden açık veren ülkenin hizmet gelirleri cari dengesini dengelemektedir. 2016 ile 2019 yılları arasında 2,5 milyar USD cari fazla veren ülke 2020 yılında 500 milyon USD (370 milyon EUR) civarında açık vermiştir. 2021 yılında bu rakamın 715 milyon EUR civarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir.

4. SWOT ANALİZİ

Fitch tarafından 14 Mayıs 2022'de değerlendirmede ülkeye düşük temerrüt risk, iş veya ekonomik faktörlere karşı biraz daha savunmasız olarak yorumlanan A+ notu verilmiş, görünümü ise istikrarlı olarak teyit edilmiştir.

Malta'nın notunda kişi başı düşen milli gelirin yüksek seviyesine dikkat çekilirken dış alacaklarına ve salgın öncesi yüksek büyüme oranlarının da etkisiyle salgın kaynaklı borçları çevirebileceği belirtilmiştir. Öte yandan, ekonomide bankacılık sektörünün ağırlığının yüksek oluşu ve bankacılık sektörünün dış şoklara karşı oldukça savunmasız oluşu bir risk olarak belirtilmiştir. 2021 yılında Malta ekonomisinin Fitch'in Kasım 2021'de %5,7 olan beklentisine rağmen %9,4 (en son açıklanan %10,4) ile salgın sonrası güçlü toparlandığına vurgu yapılmış, öte yandan, Ukrayna-Rusya gerginlikleri sonrasında 2022 büyümesi için tahmin %6,1'den %4,2'ye düşürülmüştür.

Raporda ayrıca, Malta hükümetinin petrol ve doğal gaz üzerinde eşel mobil (petrol ve doğal gazdaki fiyat değişimlerine karşı sabit benzin fiyatları) tarzında bir model uygulaması sebebiyle Maltalı vatandaşların küresel enflasyondan daha ılımlı etkilendiğine değinilmiştir. Ancak, hükümet müdahalelerinin önümüzdeki dönemde daha sınırlı gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Salgın sonrası Malta bütçe açığının milli gelire oranla %9,5 seviyesine yükseldiği, diğer A notuna sahip ülkelere nazaran bütçe açığının yüksek olduğu ifade edilmiştir. Fitch, önümüzdeki dönemde bütçe açığının gerileyeceğini ancak enflasyonla mücadele kapsamında alınan kamu önlemlerinin devam edeceği senaryosu altında bütçe açığının süreceğini tahmin etmektedir.

Malta, Temmuz 2021'de para aklama suçlamasıyla FATF (Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine Yönelik Mali Eylem Görev Gücü) tarafından gri listeye alınmış, Haziran 2022'de ise izlemekten alınarak gri listeden çıkarılmıştır. Fitch, Malta'nın güçlü ekonomik büyüme performansını baz alarak ülkenin gri listeye alınmasının ekonomiyi sert bir şekilde etkilemediğini belirtmiştir.

COFACE tarafından açıklanan SWOT analizine göre ise , Malta'ya ilişkin güçlü yanlar arasında Süveyş Kanalı ile Cebelitarık arasında önemli bir aktarma merkezi oluşu, kamu borcunun vatandaşlar tarafından tutulması, çevrimiçi kumar, Blokzincir, yapay zeka gibi konularda gelişmekte olan bir liman olmasına vurgu yapılmıştır.

Aynı analizde, ekonominin turizme yüksek derecede bağlı oluşu, büyük miktarda gelen/giden finansal akışlar, düşük yol altyapısı, yüksek eğitimde yetersiz işgücüne sahip olunması, hukuki prosedürlerin yavaş olması, adam kayırma ve yolsuzluk ekonominin zayıf yönleri olarak gösterilmiştir.

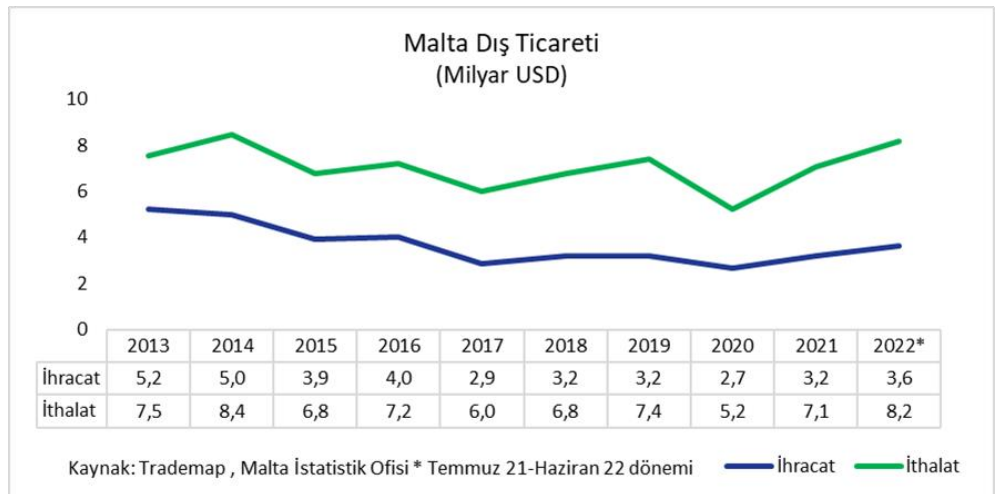
5. DIŞ TİCARET

Malta, 2012 ile 2021 yılları arasındaki on yıllık süreçte yılda ortalama 3,88 milyar USD ihracat yapmış, bu ihracatının 450 milyon USD'lik kısmını Almanya, 400 milyon USD'lik kısmını ise gemi depoları ve bunkerler oluşturmuştur. İthalatı ise aynı dönemde yılda ortalama 7 milyar USD seviyesinde olurken İtalya 1,59 milyar USD ile Malta ithalatında başı çekmiştir. Birleşik Krallık ve Almanya'dan toplam ithalat ise aynı dönemde 1 milyar USD olmuştur.

Genellikle dış ticaret açığı veren ülke 2019 yılında 4,2 milyar USD ile rekor dış ticaret açığı verirken salgının etkisiyle hem ihracatı hem de ithalatı sert daralma yaşamıştır. 2020 yılında Malta ihracatı bir önceki yıla göre %16 azalarak 2,7 milyar USD olurken Malta ithalatı ise aynı dönemde %29 gerileyerek 5,2 milyar USD olmuştur. Böylelikle, dış ticaret açığı 2020 yılında 2,6 milyar USD seviyesine kadar düşmüştür.

2021 yılı Malta için dış ticarete toparlanmanın yılı olurken ihracattaki artış %20, ithalattaki artış ise %35 olmuştur. İthalatın daha dik yükselmesiyle dış ticaret açığı 3,9 milyar USD seviyesine yükselirken dış ticaret hacmi ise 2020 yılından sonra yeniden 10 milyar USD seviyesinin üzerine çıkmıştır.

Malta ihracatı, 2022 yılının ilk altı ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %16,9 artarak 2 milyar EUR (yaklaşık 1,85 milyar USD) olurken Malta ithalatı aynı dönemde %30,2 artarak 3,9 milyar EUR (yaklaşık 3,6 milyar USD) olmuştur. Yıllıklandırılmış veriye bakıldığında, Temmuz 21-Haziran 22 döneminde Malta dış ticaret açığı 2021'e kıyasla 700 milyon USD artarak 4,6 milyar USD seviyesine yükselmiştir.

2021 yılı resmi verilerine göre, Malta ihracatının yaklaşık dörtte birini elektrikli cihazlar sektöründen gerçekleştirmektedir. Elektronik entegre devreler, mikroanahtarlar, toprak ve sualtı kabloları Malta'nın en çok ihraç ettiği elektronik cihazlar olarak göze çarpmaktadır.

MALTA BİLGİ NOTU

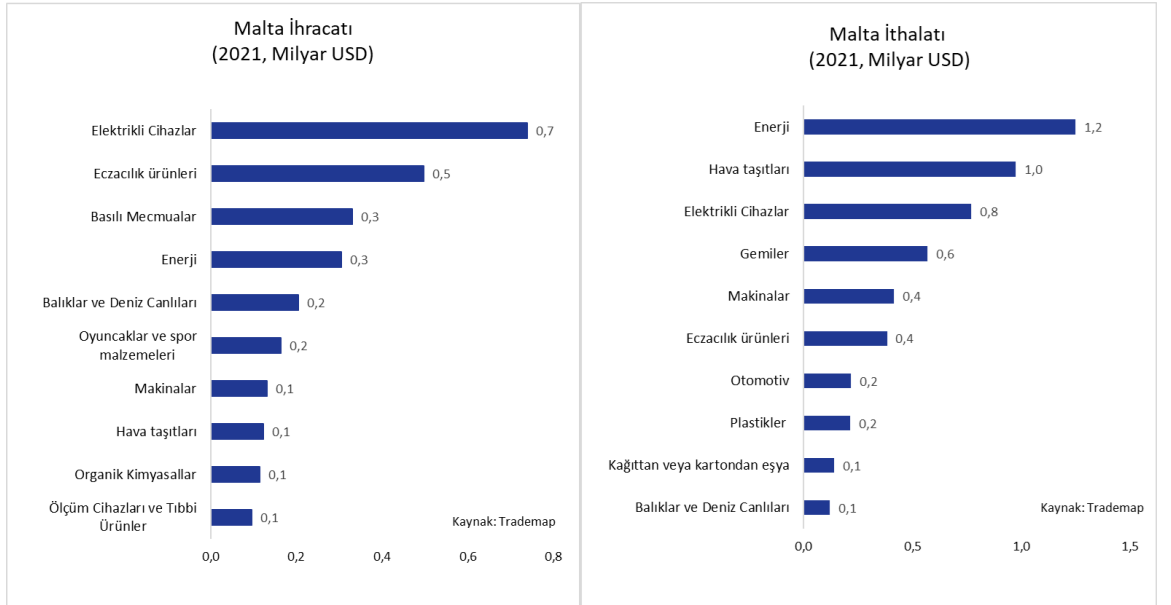
Malta ihracatında öne çıkan diğer bir sektör eczacılık ürünleridir (Harmonize sistem fasıl kodu: 30). Aşılar, bandajlar ve eczacılık maddelerini kapsayan bu sektörde Malta ihracatı 500 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

2021 yılında Malta ithalatının beşte birine yakını enerji sektörü oluşturmuştur. 2020 yılında petrol fiyatlarının düşük seyri nedeniyle enerji ithalatı 900 milyon USD seviyesinde gerçekleşirken 2021 yılında ise bir önceki yıla göre %40 artarak 1,2 milyar USD olmuştur.

Hava taşıtları sektöründen Malta ithalatı 2017 yılında 290 milyon USD seviyesindeyken 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla 570 ve 880 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir. Motorbotlar 2019 yılında 1,2 milyar USD seviyesindeyken 2020 ve 2021 yıllarında Malta'nın motorbotlar ithalatı sırasıyla 220 ve 550 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yıl genelinde Malta ithalatında gemiler ithalatı dikkat çekmiş, bir önceki yıla göre 1,5 kat daha fazla gemi ithalatı yapılırken rakam 560 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

2022 yılının ilk altı ayında Malta ihracatındaki %16,9'luk yükselişte yakıt ve yağ ihracatının 450 milyon EUR seviyesinden 620 milyon EUR seviyesine yükselmesi belirleyici olmuştur. Sermaye malları ihracatı %6 azalarak 160 milyon EUR seviyesinde gerçekleşirken ara mal ve ihracatı %15 artarak 680 milyon EUR olmuştur.

2022 yılının ilk altı ayında enerji fiyatlarındaki yükselişin de etkisiyle yakıt ve yağ ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %52,2 artarak 1 milyar EUR seviyesinde gerçekleşmiştir (yaklaşık 1,08 milyar USD). Ara mal ithalatı ve sermaye malı ithalatları ise 2022 yılının ilk altı ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla %29 ve %20 artmıştır.

6. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARET

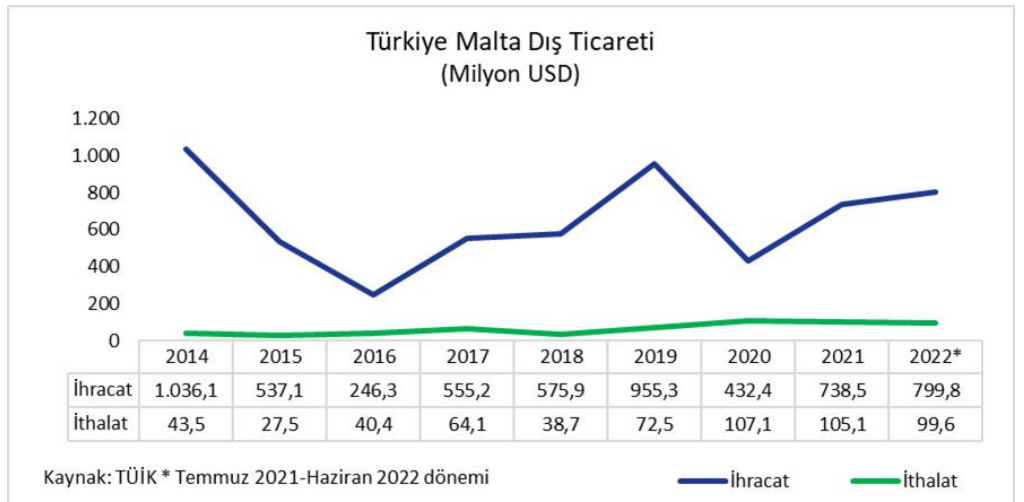
Türkiye Malta ile dış ticaretinde net ihracatçıdır. 2014 yılında 840 milyon USD'lik kısmı enerji sektöründen olmak üzere Türkiye'nin Malta'ya 1 milyar USD'nin üzerinde ihracatı olmuştur. Türkiye'nin aynı dönemde ithalatında demir çelik sektörü (çoğunlukla döküntü ve hurda) öne çıkarken toplam ithalat 43,5 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir. 2014 yılında dış ticaret hacmi 1,1 milyar USD seviyesine yaklaşırken takip eden dönemde 2019 yılı haricinde bu zirvenin yanına yaklaşamamıştır.

2015 ve 2016 yılları Türkiye'nin Malta'ya ihracatının gerilediği dönem olarak göze çarparken ihracat ilk önce 540 milyon USD seviyesinin altına sonra 2016 yılında 250 milyon USD seviyesinin altına gerilemiştir. Türkiye'nin Malta'ya karşı verdiği dış ticaret fazlası ise 990 milyon USD seviyesinden 2016 yılında 206 milyon USD seviyesine kadar inmiştir. 2017 ve 2018 yıllarında Türkiye'nin Malta'ya ihracatı toparlayarak 550-580 milyon USD bandına yükselirken dış ticaret hacmi ise 600 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

2019 yılında Türkiye'nin Malta'ya ihracatı bir önceki yıla göre %66 yükselmiş, dış ticaret hacmi yeniden 1 milyar USD seviyesine çıkmıştır. Enerji ihracatı 280 milyon USD'den 620 milyon USD seviyesine yükselerek Türkiye'nin ihracatının artmasında belirleyici olmuştur. Ayrıca, gemi sektöründen ihracat 2017 yılındaki 180 milyon USD seviyesinin altında kalmasına rağmen 2019 yılında 145 milyon USD ile Türkiye'nin Malta'ya ihracatının artmasında etkili olmuştur.

2020 yılında salgının etkisiyle enerji fiyatlarındaki düşüş Türkiye'nin ihracatının 500 milyon USD seviyesinin altına gerilemesine neden olurken Türkiye'nin Malta'dan ithal ettiği 60 milyon USD'lik enerji ithalatı ile dış ticaret hacmi 500 milyon USD seviyesinin üzerinde kalmıştır.

2021 yıl genelinde Türkiye'nin Malta'ya ihracatı 738,5 milyon USD, Türkiye'nin Malta'dan ithalatı ise 105,1 milyon USD olmuştur.

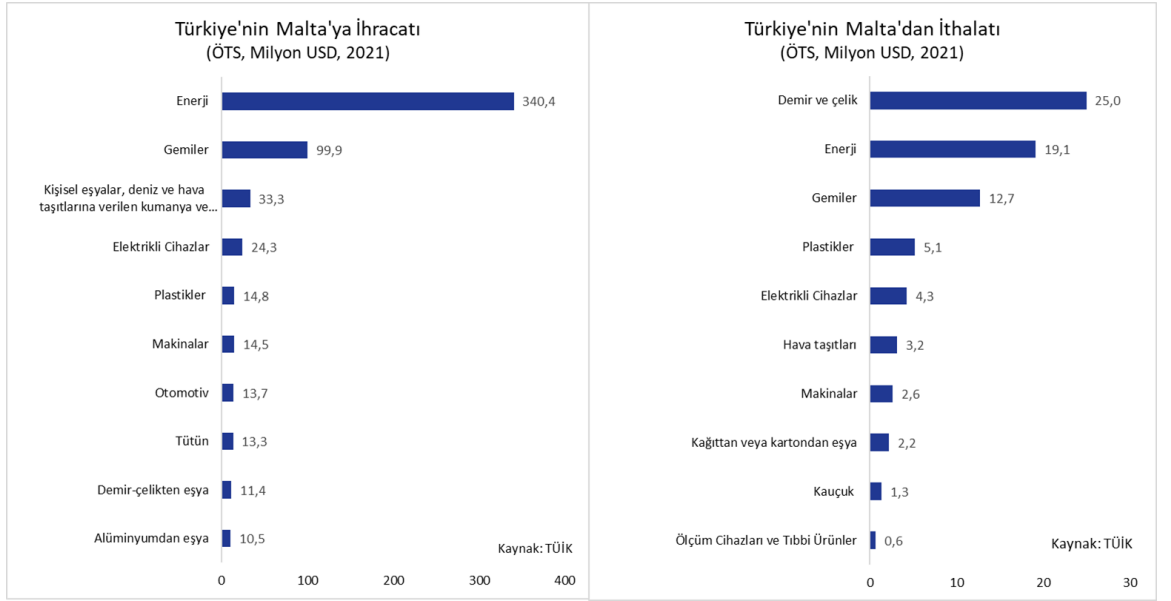
MALTA BİLGİ NOTU

Türkiye'nin ihracatında enerji yoğunlukla bitümenli minerallerden elde edilen yağlar öne çıkarken tanker benzeri gemi ürünlerinin ihracatı 100 milyon USD seviyesinde olmuştur. Türkiye'nin Malta'dan ithalatında ise demir çelik sektörü ve enerji sektöründen ithalatlar öne çıkmaktadır. Dış ticaret hacmi 2021 yılı itibariyle 843,6 milyon USD olurken Türkiye'nin dış ticaret fazlası 633,3 milyon USD olmuştur.

2022 yılının ilk altı ayında Türkiye'nin Malta'ya ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %19 artarak 380,5 milyon USD olmuş, Türkiye'nin Malta'dan ithalatı ise aynı dönemde %17 azalarak 26 milyon USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yıllıklandırılmış veriye bakıldığında, Türkiye'nin Malta'ya ihracatı Temmuz 2021 ile Haziran 2022 arasındaki on iki ayda 800 milyon USD, Türkiye'nin Malta'dan ithalatı 100 milyon USD olmuştur.

Sanayi Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'de faaliyet gösteren 79 Malta menşeli yabancı şirket bulunmaktadır. TCMB verilerine göre, Türk vatandaşların 2021 yıl sonu itibariyle Malta'da 1,8 milyar USD'lik yatırımı bulunurken Maltalı vatandaşların Türkiye'de yatırımlarının tutarı 141 milyon USD seviyesindedir.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr